

udøve. Jeg finder det stridende imod den almindelige Frihed, at Borgerne ikke maa søge Hjælp mod legemlige Lidelser, hvor de vil, til sig selv og deres Familie eller til deres Besætning. Jeg synes, at enhver bør være Herre over sit eget Legeme og kunne søge Kur og Pleje, hvor han mener bedst at kunne finde den. Jeg mener ikke, at Lægenæringen bør være fuldstændig fri; der maa være visse Begrænsninger for det, man kalder Kvakksalveri, men jeg ser en Modsigelse i det Forhold, der vil opstaa. Der er jo dog ikke nogen, der vil straffe mig f. Eks., hvis jeg af mig selv tager et eller andet Lægemiddel; hvorfor maa man saa ikke have Lov til at henvende sig til en anden Mand, naar man har Erfaring for, at denne Mand er kyndig paa det specielle Omraade, det drejer sig om? Vi ved jo alle sammen, vi har jo alle sammen oplevet, at Personer, naar jeg nu holder mig til Menneskene, der var opgivet af Lægerne, er blevet helbredet af en ikke-eksamineret Læge, af en saakaldet „Kvakksalver“. Det forbydes, og det straffes, vedkommende skal have indtil 6 Maaneder o. s. v. Men vi kan jo dog ikke være blinde for, at der er visse Personer, der har særlige Evner i saa Henseende. De har, om jeg saa maa sige, et lægeligt Instinkt, og den Mand, der ikke har Instinkt ved Siden af de Kundskaber, han har erhvervet sig, de Eksaminer, han har taget, han bliver aldrig dygtig i sit Fag; det gælder saavel Læger som Dyrslæger — det gælder for Resten ogsaa Politikere; har en Mand ikke Instinkt som Politiker, duer han ikke, hvor mange statsvidenskabelige Eksaminer han end har taget. Det kan man ikke se bort fra; der er Mennesker, der ved at dyrke en eller anden Specialitet paa et eller andet Omraade har drevet det meget vidt og har — det har vi Erfaring for alle sammen — kunnet hjælpe og kurere Mennesker, hvor Lægerne ikke har kunnet det; men de skal altsaa straffes med indtil 6 Maaneders Fængsel, og det vil fuldstændig gøre det umuligt for dem at hjælpe deres Medmennesker. Jeg synes, det er ganske urimeligt; og det gaar jo ogsaa saadan, det erfarer vi ude i Livet, at den offentlige Mening vender sig mere og mere mod de Forhold,

vi har nu paa det Omraade, og den vil gøre det endnu stærkere, hvis denne Paragraf bliver ophøjet til Lov, hvad jeg aldrig haaber den bliver, idet den skærper Bestemmelserne meget stærkt, saaledes som det blev fremhævet af mit Partis ærede Ordfører (Rytter). Jeg mener, vi maa gaa en helt anden Vej. Dette Statsbarnepigensystem gaar alt for vidt. Vi kan paa ingen Maade vedblivende finde os i at have disse Næringer i den Grad monopoliseret, som de er nu, og som de i endnu højere Grad vil blive, hvis dette Forslag bliver gjort til Lov. Jeg har tidligere sagt, hvorledes man i Preussen har en fri Ordning; saa vidt jeg ved, er Lægenæringen der fri, men gør Kvakksalvere bevislig Skade, kan de straffes; og kan man have en saadan fri Ordning i Preussen, en Ordning, som Sønderjyderne har levet under, og som de er tilfredse med, maa vi vel ogsaa kunne have den her. Og man kan jo ikke vel forstaa, at de uddannede Folk paa disse Omraader, hvad enten det nu er Læger, Dyrslæger eller Tandlæger, skulde være bange for en saadan Konkurrence. Kan de ikke klare sig i den Konkurrence, saa fortjener de da langt mindre at have et Monopol. Fra Rigsdagsforhandlingerne i 1865—66, da den nuværende Straffelov blev gennemført, ser jeg, at Tscherning, der den Gang var Medlem af Rigsdagen, udtaler, for øvrigt som forbigaaende Bemærkning (Rigsdagstidende for 1865—66 Sp. 595): „Kvakksalveri forfølges efterhaanden kun af Lavsnid“. For øvrigt vil man se, at der i den samme Samling blev indbragt en Forespørgsel om Kvakksalveri ud fra Ønsket om en Lovgivning, der gav friere Forhold paa dette Omraade, end der eksisterede allerede den Gang, og den daværende Justitsminister gav et imødekommende Svar. Jeg har nu ikke efterfulgt Lovgivningen i de forløbne Aar paa dette Omraade, men jeg antager jo, at vi stadig er gaaet den forkerte Vej og stadig er kommet mere og mere ind paa faste Monopoler. Jeg tvivler naturligvis ikke om, at Indehaverne af disse Monopoler finder sig særdeles godt ved Forholdene og ikke mindst ved de deraf betingede Fagforeningstakster, men vi maa huske paa, at der ogsaa er en anden Part at tage Hensyn til her, og det er den almindelige Befolkning. Der maa naturligvis være visse